

Interne mededeling

Aan	Maaïke van Teeseling	Datum	25 oktober 2011
		Van	Hans Krüse
Onderwerp	B.p. Terwijde	Doorkiesnummer	030 – 2867047
		E-mail	m.van.teeseling@utrecht.nl

Quick scan

Kader

Flora & faunawet

In de Flora en faunawet zijn verschillende verbodsbepalingen opgenomen om in het wild levende flora en fauna te beschermen. Het is verboden om dieren opzettelijk te verontrusten, te doden of hun rust- of verblijfplaats te verstoren of te beschadigen. Ook is het verboden om beschermde planten te beschadigen of van hun groeiplaats te verwijderen.

Daarnaast geldt er een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Ruimtelijke ontwikkelingen en uitvoering van projecten of (bestemmings-)plannen mogen niet in strijd zijn met de internationale richtlijnen of de Flora en fauna wet.

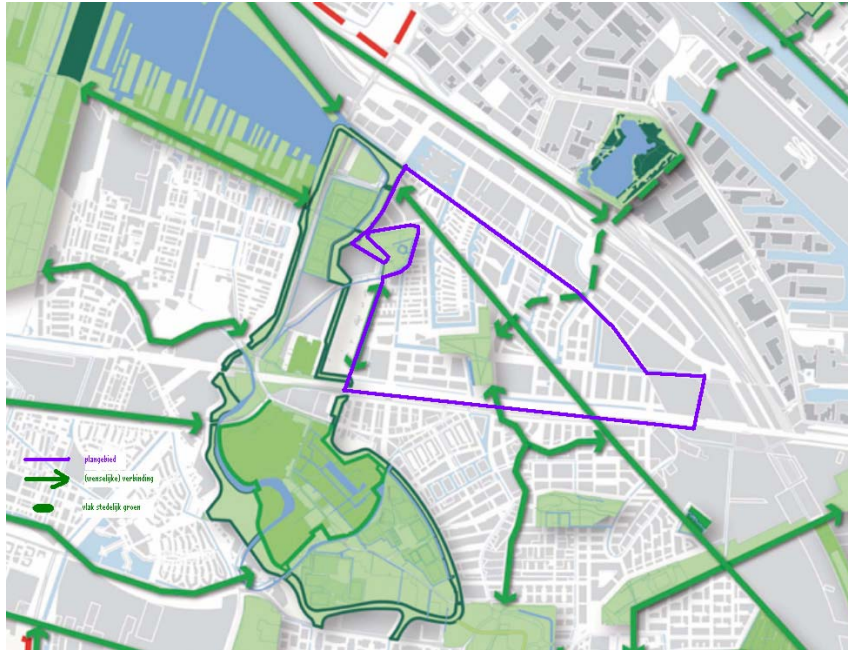
Bij een (RO-)besluit waarbij de uitvoering van het besluit gevolgen kan hebben voor beschermde soorten, moet getoetst worden of beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn en wat eventuele effecten van de activiteiten op de soorten zijn. De centrale vraag daarbij is of er een vrijstelling of ontheffing nodig is. Dit is afhankelijk van de beschermingsgraad van de aangetroffen soort. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan dient van tevoren duidelijk te zijn dat de Flora en faunawet niet in de weg staat aan de uitvoering van het plan en dat een eventuele benodigde ontheffing of vrijstelling zal worden verleend.

Met het treffen van voldoende mitigerende maatregelen kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen worden overtreden, in dergelijke gevallen hoeft er geen ontheffing meer te worden aangevraagd. De mitigerende maatregelen kunnen betrekking hebben op de feitelijke uitvoering, maar ook op het plan zelf.

Groenstructuurplan Utrecht

Het Groenstructuurplan Utrecht (vastgesteld in april 2007) heeft tot doel het verhogen van de kwaliteit van het stedelijk groen ten behoeve van de leefbaarheid van de stad. In het groenstructuurplan zijn de bestaande en wenselijke stedelijke groenstructuren vastgelegd. Deze groenstructuren hebben zowel een landschappelijke, cultuurhistorische, recreatieve als ook ecologische functie.

Het is de bedoeling dat de kwaliteit van het groen in deze zones steeds verder ontwikkelt en verbetert. Veranderen van functie is alleen mogelijk na bestuurlijke afweging. Een afname van oppervlakte van de stedelijke groenstructuur dient gecompenseerd te worden.

Figuur 1. Uitsnede uit de hoofdgroenstructuur

In het plangebied is het Waterwinpark een centraal gelegen kerngebied uit de hoofdgroenstructuur (zie figuur 1). Een deel ervan is ingericht als rietzone en heeft een ecologische meerwaarde ten opzichte van de rest van het park.

De ontwikkellocatie Park Noord is ook aangegeven als onderdeel van de hoofdgroenstructuur. Als hier woningen worden ontwikkeld ten koste van het groen dient er compensatie binnen de hoofdgroenstructuur plaats te vinden (Groenstructuurplan Utrecht, 4.3 afwegingskader voor groen). Binnen het plangebied zijn enkele (wenselijke) verbindingen opgenomen met groene vlakken in de hoofdgroenstructuur buiten het plangebied.

De oevers van de watergangen ten noorden van het Waterwinpark zijn ecologisch ingericht en hebben daardoor een ecologische meerwaarde.

Onderzoek

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten en rode lijstsoorten in de periode 1 januari 2006 t/m september 2011.

De NDFF is een grote databank met gegevens, die op diverse wijzen zijn verzameld, door adviesbureaus, soortorganisaties en ook door particulieren. Als er geen gegevens bekend zijn van een bepaalde locatie wil dat niet zeggen, dat er niets zit. De data hebben in het algemeen een anecdotische waarde. Er is voor zover ik kan nagaan geen integrale inventarisatie uitgevoerd van de ontwikkellocaties.

Zelf heb ik het gebied bezocht op 22 september 2011.

1) Terwijde Zuid: hier zijn Kievit en zwarte kraai waargenomen (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Er lagen keutels van konijnen. Er loopt een voormalige sloot met rietruigte door het gebied.

Aan de noordkant van het opgespoten gebied liggen wat oppervlakkig natte plekken. Bij de ontwikkeling van dit gebied moet men in de broedtijd bedacht zijn op broedende vogels als Kievit, graspieper of bontbekplevier. De voormalige sloot is wellicht interessant voor amfibieën, hoewel deze behoorlijk is dichtgegroeid (zie figuur 1). Het konijn is een licht beschermde soort (tabel 1).

Figuur 1. Terwijde Zuid: voormalige sloot.

2) Terwijde Zuidoost: hier is een jagende torenvalk waargenomen (NDFF). Dat wijst op de aanwezigheid van (veld)muizen en/of spitsmuizen. Elders in het gebied zijn bosmuis, veldmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, dwergspitsmuis en huisspitsmuis waargenomen (NDFF), alle soorten uit tabel 1. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Wel is het mogelijk dat één of meer van bovengenoemde soorten in het gebied aanwezig zijn. Er lag één natte plek tussen de John Coltranestraat en de Sonny Rollinsstraat, waar men bedacht moet zijn op amfibieën. Ook hier geldt dat er in de broedtijd vogels kunnen broeden in het opgespoten gebied.

3) Kubuseiland: hier is eerder een jagende torenvalk waargenomen (NDFF). Nu ziet het eiland er strak en kaal uit. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Het kan niet worden uitgesloten dat juist hier nog vogels gaan broeden in de broedtijd, bijvoorbeeld een bontbekplevier, die zich goed thuisvoelt in kale zandige terreinen. Door buiten de broedtijd te werken of het terrein permanent ongeschikt te houden voor de vestiging van broedvogels kan worden voorkomen dat hier vogels gaan broeden.

Figuur 2: Kubuseiland.

4) Tijdelijke supermarkt

In de NDFF zijn geen waarnemingen van dit gebied opgenomen. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen beschermde soorten gezien.

5) Hoflaan en hofboerderij

In de NDFF zijn geen waarnemingen van dit gebied te vinden. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen beschermde soorten aangetroffen. Het zuidelijke deel van nummer 5 is al in ontwikkeling. Het is niet uit te sluiten dat hier één van de soorten muizen of spitsmuizen voorkomen, die in het gehele plangebied in het verleden zijn waargenomen.

Figuur 3. Braakliggend terrein tussen Operettelaan en Enghlaan.

6) Scherf 11b: in de NDFF zijn geen waarnemingen van dit gebied opgenomen. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen beschermde soorten gezien. Het gebied is ruig begroeid met ruigte, struweel en bomen. Hier zijn diverse broedende zangvogels te verwachten in de broedtijd.

Figuur 3. Zicht op scherf 11b vanaf de Operettelaan.

7) speelvoorziening (klimrek) westflank waterwinpark
in de NDFP zijn geen waarnemingen van dit gebied opgenomen. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen beschermde soorten gezien.

8) park Noord
In de NDFP zijn geen waarnemingen van dit gebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn hier geen beschermde soorten gezien. Het is een sterk verruigd grasveld met veel distels en andere ruigkruiden, die interessant zijn voor insecten. Het is niet uit te sluiten dat hier muizen en spitsmuizen voorkomen.

Figuur 4. Zicht op park Noord vanaf de oprijlaan naar de ridderhofstee Den Engh.

Hoe omgaan met de Ffwet op ontwikkellocaties

Samengevat kunnen de volgende soorten voorkomen in de ontwikkellocaties:

beschermde soorten	zekerheid	tabelnummer	onthefing/vrijstelling
kievit	mogelijke broedvogel	3	geen ontheffing bij werken buiten broedtijd
bontbekplevier	mogelijke broedvogel	3	
alg. voorkomende amfibieën	mogelijk in sloten of natte plekken	1	vrijstelling/zorgplicht
bittervoorn	mogelijk in sloten	3	bij dempen nader onderzoek nodig en bij aanwezigheid ontheffing voor dempen nodig
kleine modderkruiper	mogelijk in sloten	2	vrijstelling bij werken via gedragscode
bosmuis, veldmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, dwergspitsmuis en huisspitsmuis	mogelijk aanwezig	1	vrijstelling/zorgplicht
konijn	mogelijk aanwezig	1	vrijstelling/zorgplicht

Als op ontwikkellocaties wordt gewerkt volgens de gedragscode (bv. werken buiten de broedtijd) loopt men geen risico grondbroeders als kievit, bontbekplevier te verstoren of broedende zangvogels bij het weghalen van spontaan opgekomen opgaande begroeiing.

Door ervoor te zorgen, dat er geen poelen ontstaan in een zandig terrein, worden er geen rugstreeppadden aangetrokken. Zandhopen kunnen in de broedtijd oeverzwaluwen aantrekken en kunnen zonodig worden afgedekt.

Bij het dempen van sloten moet onderzocht worden of er beschermde vissen aanwezig zijn als bittervoorn en kleine modderkruiper. Beide soorten zijn volgens de NDFF ergens in het plangebied aangetroffen (maar niet in de ontwikkellocaties). Als deze worden aangetroffen, moeten de sloten op een aangepaste wijze worden gedempt en de vissen verplaatst, waarvoor een ontheffing nodig kan zijn (bij de zwaarst beschermde categorie).

Voor de overige soorten, die in de opgespoten terreinen leven, zoals muizen en konijnen geldt een vrijstelling van de bepalingen uit de Ffwet. Dan geldt nog wel de zorgplicht. Dat kan betekenen, dat een bouwterrein tijdig vrijgemaakt wordt van begroeiing in de juiste periode om het ongeschikt te maken voor diverse soorten of dat de soort actief wordt verjaagd.

Gedragscode

Om werkzaamheden soepel in overeenstemming met de Ffwet te laten verlopen is de gedragscode Ffwet ontworpen, zodat niet voor elke handeling een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Een belangrijk onderdeel van de gedragscode is de kalender, waarin is aangegeven wanneer bepaalde werkzaamheden het beste kunnen worden uitgevoerd om geen schade aan beschermde soorten aan te richten. De gedragscode is van toepassing op de lichtste categorieën beschermde soorten. Verder is deze alleen van toepassing op de zwaarst beschermde categorie soorten (tabel 3 soorten) zoals vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten wanneer het gaat om bestendig beheer en onderhoud. Dit betreft regelmatig terugkerende werkzaamheden als maaien, snoeien en baggeren. Voor grotere ingrepen die niet jaarlijks plaatsvinden (zoals kappen van oude bomen) en voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting moet nog wel een ontheffing worden aangevraagd.

Gemeente Utrecht beschikt over een vastgestelde Gedragscode Flora en Faunawet. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd conform deze "gedragscode Flora en Faunawet van de gemeente Utrecht, goedkeuringsbesluit ministerie LNV d.d. 7 september 2010, ref DR/210/3379).

Conclusies

Met dit bestemmingsplan worden zeer beperkt nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Bij aanvragen van omgevingsvergunningen moet getoetst worden aan de voorwaarden van de Flora en Faunawet. De uitkomst van deze quickscan is dat de volgende beschermde diersoorten (kunnen) voorkomen:

beschermde soorten	zekerheid	tabelnummer	ontheffing/vrijstelling
kievit	mogelijke broedvogel	3	geen ontheffing bij werken buiten broedtijd
bontbekplevier	mogelijke broedvogel	3	
alg. voorkomende amfibieën	mogelijk in sloten of natte plekken	1	vrijstelling/zorgplicht
bittervoorn	mogelijk in sloten	3	bij dempen nader onderzoek nodig en bij aanwezigheid ontheffing voor dempen nodig
kleine modderkruiper	mogelijk in sloten	2	vrijstelling bij werken via gedragscode
bosmuis, veldmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, dwergspitsmuis en huisspitsmuis	mogelijk aanwezig	1	vrijstelling/zorgplicht
konijn	mogelijk aanwezig	1	vrijstelling/zorgplicht

Voor het ontwikkelen van de ontwikkellocaties dient specifiek voor in de tabel genoemde soorten afhankelijk van de planning nader bekeken te worden of deze soorten er daadwerkelijk voorkomen en passende maatregelen te worden genomen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dan wel te voldoen aan de zorgplicht. Werken volgens de gedragscode kan daarbij behulpzaam zijn.